

2 Ledare

Redaktörer: Rebecka Bohlin (RB) och R

Rikard Warlenius

Sipprande katastrof

DET MEST SKRÄMMANDE behöver inte vara det som märks mest. Ingen har missat att cyklonen Gustav har varit på besök i Karibien, och även om New Orleans klarade sig relativt lindrigt undan dog 76 människor på Haiti, 8 i Dominikanska republiken och 10 på Jamaica. Gustav svepte in över Kuba som en kategori 4-cyklon, men 250 000 människor evakuerades och ingen dödades.

Att samtidigt en betydligt större väderrelaterad katastrof pågår i nordöstra Indien, främst i Bihar, har det inte rapporterats om alls lika mycket. Enligt officiella uppgifter har 90 personer omkommit på grund av översvämningar, men biståndsorganisationen Action Aid talar om minst 2 000 döda och 1,2 miljoner hemlösa.

Starkare cykloner i Karibien och kraftigare Monsunregn i Asien är förutspådda konsekvenser av en högre global temperatur. Ändå fortsätter Erland Källén, professor i meteorologi vid Stockholms universitet, att vägra uttala sig om samband mellan uppvärmning och enskilda väderhändelser.

”Man kan inte säga att Gustav beror på mänsklig klimatpåverkan”, säger han till *DN*. Jaha. Nähä. Fast man kan ju inte säga motsatsen heller, att Gustav *inte* beror på mänsklig påverkan.

Som Källén själv fortsätter har vi ju ”under de senaste 35 åren sett att tropiska cykloner blivit allt vanligare i takt med stigande temperaturer och varmare ytvatten.” Och vad gäller Bihar kan en intressant kedja av årtal över översvämningkatastrofer läggas ut: 1954, 1974, 1987, 2004, 2007, 2008. De extrema väderhändelserna är inget nytt, men kommer allt tätare till följd av uppvärmningen.

MINDRE LIVSHOTANDE men lika skrämmande är att isavsmältningen i Arktis även denna sommar verkar slå nytt rekord.

I tisdags rapporterade *Metro* att Nordpolens is nu – för första gången på 125 000 år – saknar förbindelse till fastlandet i både Kanada och Sibirien. Öppet vatten i såväl Nordost- som Nordvästpassagen glädjer åtminstone rederierna.

En annan långsam och skrämmande förändring är avsmältningen av Grönlands landbaserade is, vars smältvatten rinner ut i havet och höjer havsnivån. I början av veckan varnade en forskargrupp ledd av Anders Carlson vid University of Wisconsin-Madison för att FN:s klimatpanels uppskattningar kan vara alldeles för låga. Snarare än 10 centimeters höjning av havsnivån fram till 2100, som klimatpanelen uppskattar, tror forskarna att det kan det röra sig om en meters havsnivåhöjning. En katastrof som bland annat skulle göra omkring 145 miljoner människor hemlösa.

Men det mest skrämmande är en nyhet som varken hörs eller syns, som bara kan upptäckas med vetenskapsmännens sofistikerade mätinstrument. På satellittelefon från östra Sibiriens nordkust berättar Örjan Gustafsson, svensk forskningsledare för expedition ISSS08, för DN:s Karin Bojs att det inte längre råder någon tvekan: metankällor som i tusentals år har legat nedfrusna på havsbotten har börjat smälta och sippra ut i atmosfären.

Metan är en 20 gånger kraftigare växthusgas än koldioxid och upptiningen av permafrostens metanreserver uppskattas ensamma kunna höja den globala temperaturen med 0,7 grader – lika mycket som alla människoskapande utsläpp under den hittillsvarande historien har bidragit med.

Nu har det startat, och det, om något, är skrämmande.

